

Силабус навчальної дисципліни
«Прогнозування соціально-економічних процесів»

Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економічна кібернетика
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Базова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс, 6 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	Кількість кредитів за навчальним планом - 6
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 18 год. Практичні – 20 год. Лабораторні – 22 год. Самостійна робота – 120 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра	Кафедра економічної кібернетики, ауд. 419 (головний корпус), (057)702-06-74 (дод. 3-56), https://ek.hneu.edu.ua/
Викладач	Гур'янова Лідія Семенівна, зав. кафедри економічної кібернетики, д.е.н., професор
Контактна інформація викладача	guryanovalidiya@gmail.com , https://ek.hneu.edu.ua/vykladachi/gur-yanova-lidiya-semenivna/
Дні занять	Розклад занять: http://services.hneu.edu.ua:8081/schedule/selection.jsf
Консультації	Розклад консультацій: https://ek.hneu.edu.ua/
Мета навчальної дисципліни	
Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями та практичним інструментарієм прогнозування соціально-економічних процесів, визначення можливих станів економічних об'єктів у майбутньому, дослідження закономірностей їх розвитку за різних умов.	
Передумови для навчання	
Перелік попередньо прослуханих дисциплін: Вища математика, Теорія ймовірності та математична статистика, Економетрика, Економіка підприємства, Економетрика-2, Мікроекономіка, Макроекономіка	
МОДУЛЬ 1. МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ КОРОТКОСТРОКОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ Тема 1. Методологічні основи соціально-економічного прогнозування. Оцінювання якості прогнозів. Тема 2. Визначення і характеристики часових рядів Тема 3. Прості методи прогнозування Тема 4. Адаптивні методи прогнозування	
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО, ДОВГОСТРОКОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ Тема 5. Методи і моделі прогнозування багатовимірних процесів Тема 6. Циклічні і сезонні складові часового ряду Тема 7. Методи і моделі прогнозування одновимірних процесів Тема 8. Методи експертних оцінок Тема 9. Прогнозування на підставі нейронних мереж Тема 10. Моделі соціально-економічного прогнозування. Обробка статистичної інформації і прогнозування в середовищі Statistica.	
Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни	

MS Excel, Statistica

Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система(ПНС))

ПНС містить: РНП, технологічну карту, навчальний посібник, конспект лекцій, завдання до практичних робіт і методичні рекомендації до їх виконання, завдання до лабораторних робіт і методичні рекомендації до їх виконання, завдання для самостійної підготовки, завдання для поточного та підсумкового контролю
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4045>

Рекомендовані джерела

Основна

1. Боровиков В.П. / Прогнозирование в системе STATISTICA в среде Windows / Боровиков В.П., Ивченко Г.И. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 268 с.
2. Геєць В. М. / Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: Підручник / Геєць В. М., Клебанова Т. С., Черняк О. І., Іванов В. В., Дубровіна Н. А., Ставицький А. В. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 396с.
3. Гур'янова Л.С., Клебанова Т.С., Сергієнко О.А., Прокопович С.В. Економетрика. Навчальний посібник -Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 389 с.
4. Клебанова Т.С., Курзенев В.А., Наумов В. М., Гур'янова Л.С. та ін. Прогнозування соціально-економічних процесів. Навчальний посібник - Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с.

Додаткова

5. Басовский Л. Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка. – М.:ИНФРА-М, 2001. – 260 с.
6. Бокс Дж., Дженкинс Г. Анализ временных рядов. Прогноз и управление. – Вып.1. - М.: Мир,1974.
7. Боровиков В. П. STATISTICA: искусство анализа данных на компьютере. Для профессионалов. – СПб: Питер, 2001. – 656 с.
8. Боровиков В. П. Популярное введение в программу STATISTICA. – М.: Компьютер Пресс, 1998. – 194 с.
9. Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування і планування: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
10. Дуброва Т. А. Статистические методы прогнозирования: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003. – 206 с.
11. Ермаков С. М. / Курс статистического моделирования / Ермаков С. М. Михайлов Г. А. – М.: Наука, 1976. –320 с.
12. Клебанова Т.С. Нечітка логіка та нейронні мережі в управлінні підприємством / Клебанова Т.С., Чаговець Л.О., Панасенко О.В. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 240 с.
13. Кэнделл М. Временные ряды. – М.: Финансы и статистика, 1981. – 580 с.
14. Лук'яненко І. / Сучасні економетричні методи у фінансах: Навчальний посібник / Лук'яненко І., Городніченко Ю. – К.:Літера ЛТД, 2002. – 352 с.
15. Лукашин Ю. П. Адаптивные методы краткосрочного прогнозирования. – М.: Статистика, 1979. – 420 с.
16. Магнус Я. Р. / Эконометрика. Начальный курс: учеб. – 5-е изд. / Магнус Я. Р., Катышев П. К., Пересецкий А. А. – М.: Дело, 2001. –400с.
17. Морозова Т. Г. / Прогнозирование и планирование в условиях рынка: Учеб. пособие для вузов / Т. Г. Морозова, А. В. Пикулькина. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 318с.
18. Орлов. А. Н. Эконометрика: Учеб. пос. для вузов. – М.: Изд. “Экзамен”, 2002. – 576 с.
19. Пашута М. Т. Прогнозування та макроекономічне планування: Навч. посібник. – К.:

МАУП, 1998. –192с.

20. Уотшем Т. / Количественные методы в финансах / Уотшем Т., Паррамоу К. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999. – 528 с.

21. Цыгичко В. Н. Руководителю о принятии решений. – М.: Инфра М, 1996. – 272 с.

22. Черняк О. І. / Динамічна економетрика / Черняк О. І., Ставицький А. В. – КВПЦ, 2000. – 120 с.

23. Чураков Е. П. Математические методы обработки экспериментальных данных в экономике: Учеб.пособие. – Финансы и статистика, 2004. – 240 с.

3. Інформаційні ресурси

24. Прогнозування соціально-економічних процесів. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4045>

25. Національна бібліотека України ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua

26. Сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

27. Сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

28. Сайт ПФТС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pfts.ua/trade-info/indexes/shares-indexes>

29. Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db>

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у виконанні лабораторних завдань;
- захист індивідуальних домашніх завдань;
- проведення поточного тестування.

Поточний тестовий контроль проводиться 8 раз за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі письмових контрольних робіт 2 рази за семестр та включає теоретичні та практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля. Таким чином, після вивчення тем 1 – 4 (модуль 1) студенти виконують завдання до модуля 1. Відповідно, після вивчення тем 5 – 10 (модуль 2) – завдання до модуля 2.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Кожен екзаменаційний білет складається із 20 тестових стереотипних завдань, діагностичного та евристичного завдання, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни. Результат семестрового екзамену оцінюється в балах

(максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімум можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімум можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у записку "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в технологічній карті дисципліни.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (приклад)

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Робота на лекціях	4,5
Активна участь у виконанні практичних завдань	5
Активна участь у виконанні лабораторних завдань	5,5
Захист індивідуальних завдань	17
Захист індивідуальних науково-дослідних завдань	12
Поточні контрольні роботи (експрес-опитування)	4
Колоквіум	12
Екзамен	40
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (іспиту), диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики, тренінгу	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Політики навчальної дисципліни

Політика дотримання академічної доброчесності: визначена Кодексом академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця <https://www.hneu.edu.ua/kodeks-akadem-dobrochesnosti/>

Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну: під час оцінювання індивідуальних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені на 50%.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті: визначена Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ХНЕУ ім. С. Кузнеця <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4045>

Силабус затверджено на засіданні кафедри «25»08.2020 р. Протокол №1